

אנב, מ"ש הראב"ד בהשגות (ספ"ו מהלכות בית הבחירה) שנגלה לו מסוד ה' ליראיו שהמקדש וירושלים עתידים להשתנות ולהתקדש קידוש אחר עולמי בכבוד ה' לעולם, כבר דנו האחרונים אם כוונתו ברה"ק ממש כפשוטו או שכוונתו לרה"ק השורה על חכמי התורה לאסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא. ובמקום אחר הבאתי ראיה לצד אחרון מלשון הראב"ד עצמו בריש פירושו למס' עריות יואלי יקרה בהם שנגה משנגת היד או שנגת הלב ידע הקורא כי (כצ"ל) כי העון ולא ברבותי, והנמצא בו מן הטוב והישר ידע כי הוא מן הסוד כענין שנאמר סוד ה' ליראיו ובריתו להודיעם. הרי שכל מה שנמצא בפירושו מן הטוב והישר מייחס את זה לסוד ה' ליראיו. ונע"ע בהשגות הראב"ד סוף פ"ו מהלכות מטמאי משכב ומושב. ומעין זה ג"כ מה שכתב בהלכות לולב (פ"ח ה"ה) רה"ק הופיעה בבית מדרשו מכמה שנים והעלינו שהוא פסול כסתם מתני' וכו'. ע"ש. וכעת נראה לי שאמנם בהלכות לולב מסתבר טפי שאינו רה"ק ממש, אבל לשונו כאן בהלכות בית הבחירה נוטה מאוד שהוא ברה"ק ממש, וכל מקום לפני עציני. וכבר ידוע שבנו של הראב"ד, ר' יצחק סגי נהור, היה ראש המקובלים בספרד, ואכמ"ל. ועכ"פ לדינא לא בשמים היא (ועיין להרדב"י בפירושו מ"ש על דברי הראב"ד בזה). וכל האחרונים נקטי בשיפולי גלימיה וחרמנים לחוש לאיסור כרת בכניסה להר הבית, ואין לזוז מזה.

ואשר שאל כתיב אם מותר לבנות על הר הבית במקום שהוא חרץ למדידות וכו' ביה"כ ע"פ עזרת נשים, קטונות מלחמות דעתי בשאלה זו. אך אם דעת כל חכמי דורנו להחמיר, מצטרפנא בהדיהו לאמטויי שיבא מכשורא. ובתנאי שיהיה כתוב מפורש שאין להוסיף על התחום המוגבל, וגם לא להצטופף דרך החלונות מסביב שלא להילכד באיסור כרת לדעת הרמב"ם. ובתנאי נוסף שלא יגרסו זה להתגרות מיותרת בינינו ובין בני ישמעאל, ששנאתם רותחת ועברתם שמרה נצח¹.

1. ושוב כתבתי בזה לאחרונה בס' מקור נאמן ח"ב (סימן תתקנ"א) וזה לשוני: גבי פליה להר הבית. מן הדין מותר עד גבול מסרים, אבל יש מכשולות רבים שצ"ח אותם הגרע יוסף בדבריו אנונימים בספר מעדני מלך (חלק א' פרק ט"ו עמוד שכ"א). עיין שם. גם במקומות שנחשבים סתרים צריך טיילה והערב שמש, ומה נעשה לנשים בחוסתן ורוקות ובעלי קרי ועוד? האם נוכל לומר אלה לחכמים ואלה לא לחכמים? ומה גם שהרבר נוכל בסכנת נפשות כ"מ. צא וראה מה עלה בזה-ט"ו שנגרצו יהודים בביה"כ על לא חמס בכפס הי"ד. וגם מאלה שהצדו לעלות ולהתפלל בהר הבית נמצעו אנשות וניצלו בנס. ושפעת מחרה"ג ר' צבי סא שליט"א שהרה"ג ר' הלמן קוץ כותב ספר וכו' צ"ח בדיוק הנבולות בהר הבית שאין בהם חשש ס"ת לדעת הרמב"ם, ונכל זאת מנולם לא עלה להר הבית. וכן כל רבני הרבנות הראשית אסרו לעלות (חרץ מרב אחי). להתפלל להשי"ת אפשר בכל מקום. גם כמצי הדגה וגם בתוך המערה כשמטביב קרי עכ"פ (תהלים נ"ז ג' ע"ם התרגום שם, וקס"ב א'). ותקב"ה יאמר די לצדחתו וינאלנו נאלות פולס אכ"ו.